

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

67 ÅRGANG

22. SEPTEMBER 1955

A V I N N H O L D E T :
FORRÅDT AV FREMSKRITTET? - OM DET ONDE -
DAGLIG LIV I VÅRE KVINNEKLOSTRE. II. ST. ELISA-
BETHSØSTRENE - BLIKK PÅ TIDEN - LITURGI OG
MUSIKK - PATÉR A. J. LUTZ 80 ÅR - NOTISER -
NOVELLE - RIKHOLDIG UTENLANDSREPORTASJE.

NR.
34
35

NESTE NUMMER KOMMER 6. OKTOBER 1955

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 25. SEPTEMBER: 17. sønd. etter Pinse. Ep. Ef. 4, 1—6. Ev. Matt. 22, 34—36. Mandag: Kyprian og jomfruen Justina, martyrer. Tirsdag: Kosma og Damian, mart. Onsdag: Wenceslaus, hertug, mart. Torsdag: Erkeengelen Mikael's vigselfest. Fredag: Hieronymus, bekj., kirkelærer. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 2. OKTOBER: 18. sønd. etter Pinse. Ep. I. Kor. 1, 4—8. Ev. Matt. 9, 1—8. Mandag: Theresia av Jesusbarnet, misjonenes universalvernehelgen, jomfru. Tirsdag: Frans av Assisi, bekj. Onsdag: Placidus og medmartyrer. Torsdag: Bruno, bekj. Fredag: Rosenkransfesten. Lørdag: Birgitta, enke.

SØNDAG 9. OKTOBER: 19. sønd. etter Pinse. Ev. Ef. 4, 23—28. Ev. Matt. 22, 1—14.

«Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte, av hele din sjel og av hele ditt sinn. Dette er det største og første bud. Men det er et anne likt dette: Du skal elske din neste som deg selv.» — Fra Evangeliet på syttende søndag etter Pinse.

Kjærlighet er vel det mest misbrukte ord som føres i noe sprog. Om den synges og tralles, hviskes og plystres fra morgen til aften — fra primitive folkeviser til klassiske operaer, fra lette operetter til koraler av Bach, fra slagere og negro-spirituals til sakral korsang og sublim liturgisk musikk.

Så må det da være noe med kjærligheten, siden den har en slik posisjon i vårt tanke og følelsesliv at alle midler synes parat til å synges dens pris!

Men hva er kjærlighet? Sanselig behov, sentimental egoisme sier noen. Den høyeste og edleste form for menneskelig hengivelse sier andre. Kjærligheten kan gjøre et menneske nytt, sier en tredje. Dette siste er så sant, at kjærligheten til tider kan gjøre en feiging til en helt, men også et dydsmønster til en forbryter. For den naturlige kjærlighet, her er tale om, sier intet bærende om kjærlighetens vesen; den bare viser hvem vi er og hva vi er, fordi den er så knyttet til vårt ego.

Kristus taler om en annen og ny kjærlighet: Om den som er grunnnet på og runnet ut av Guds egen iboen i oss. Gud er kjærlighet, og all sann kjærlighet i oss vitner om at Gud selv er i oss. For det er når Gud kommer inn i våre ønsker og behov, i våre gleder og sorger, og i vårt forhold til hverandre at det skjer en forvandling med vår natur. Den hellige ånd forvandler vår naturlige menneskelighet til en Kristi menneskelighet, og vi får del i hans suverene evne og makt til å elske bare det som har sannhetens goder i seg.

Eier vi denne kjærlighet, da er det ikke et problem vi ikke kan løse, intet sår som ikke kan lages, ingen feil som ikke kan tilgis, ingen lidenskap som ikke kan helliges. Og det gis intet sted denne kjærlighet ikke kan øves, ikke den situasjon den ikke kan stråle ut fra, ingen ytring av den som ikke kan møte verdens nød — ingen grense for det den kan gi av liv til oss mennesker. I.H.K.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neubergrgt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchaussen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00 9.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Dyreveien, Rygge	—	12.30
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 1, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerte kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegr. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, IIa, tlf. 20220	6.30	51'6
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegr. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

FYRINGSOLJE

brukes av

- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke.
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet.
- St. Pauls Kirke
- Moderhuset
- Florida Sykehus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- S. Elisabeth Inst., Hammerfest
- St. Theresia kirke, Hønefoss.
- St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

FELLESARRANGEMENT

i Foreningslokalet, Akersv. 5, Oslo
søndag 25. september kl. 20

med foredrag av
forfatteren pastor

Peter Schindler

Fri adgang. Bevertning.

MARIAKONGREGASJONEN, Oslo
Onsdag 5. oktober: Medlemmene tar del i rosenkransandakten i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet.
Demonstrasjon fra Freia.

N. K. K. F.
Sta. Birgittadagen
8. oktober kl. 8
i St. Olavs kirke.

Messe og felleskommunion for alle våre medlemmer. — Messen frembæres for kvinnenes samarbeide i Norden. Styret.

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonsør: Innen torsdag før utg. dagen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

Forråd av fremskrittet?

Vårt århundre, som særpreges av utviklingen innen industrien, er blitt seriefabrikasjonens og massekjøpernes århundre. De tillater og nødvendiggjør på samme tid en større og større utbredelse av produkter som oppreklameres og anbefales som uovertreffelige. Enhver er i stand til å anskaffe seg bekvemmeligheter som, inntil for ikke lenge siden, var forbeholdt noen enkelte. Det trenges ikke lange refleksjoner for å øyne virkningene av dette faktum på den nåværende generasjons reaksjoner og mentalitet.

Ingen tør nekte for at vårt århundres tekniske frembringelser vitner om en imponerende overlegenhet, oppfinnsomhet og dristighet hos de mennesker som står bak dem. Og fremskrittet fortsetter ved at naturkreftene blir utforsket og utnyttet, den metodiske og oppfinnsomme anvendelse av dem tyder på at vi lever i en av de store skapende epoker i historien. Vi vet og føler at en slik utfoldelse av det menneskelige genis oppfinnerevner kan være gaver fra forsynet som vi må vite å gjøre mest mulig bruk av. I og for seg, og uavhengig av de perspektiver som utnyttelsen åpner, er det tekniske fremskritt ikke beheftet med noen som helst moralsk kvalifikasjon. Det er ene og alene den b e s t e m m e l s e vi gir det som tilstår det en spirituell betydning, og som gjør fremskrittet til en kilde til sann oppbyggelse for vår slekt, eller også omvendt — til det mest nedverdiggende og ødeleggende instrument.

Likevel, den nåværende utvikling av menneskets konstruktive og oppfinnsomme ressurser, utbredelsen av de tekniske vinninger på tvers av alle sosiale lag, medfører på den annen side konsekvenser som på alvor trekker sjelen inn i bildet.

Vi konstaterer nemlig det paradoksale faktum at de samme erobringer som oppflammer den enes skapende evner, favoriserer tvert imot dovenskapen og passiviteten hos den annen. Ved siden av den tekniske oppfinneren, alltid våken og aktiv for nye erobringer, og ved siden av produsenten, full av initiativ og kjempemessige fremtidsplaner for å kunne tilfredsstille et publikum hvis fordringer stiger og stiger, finner vi forbrukeren som stadig blir mer og mer uvirksom, stadig blir oppfordret til mindre anstrengelser og større lettvinhet. Den komfort han forsynes med, og som det ikke koster ham mer å anskaffe enn bryderiet med å skrive ut en sjekk, fratar ham etterhvert alt besvær, både når det gjelder hjerne og muskler. Den minste bevegelse setter i sving de vidunderligste mekanismer, som igjen med et minimum av menneskelig anstrengelse tilveiebringer et maksimum av produkter og velvære. Lys, varme, matlagning, tran-

sport og flytting skaffer folk flest i våre dager ubetydelige problemer. De oppfinnsomme evner i hjernen forblir uvirksomme. Alt er unnagjort av andre hjerner.

Følgen av en slik generalisering av bekvemmeligheten og alle slags moderne hjelpemidler er ikke vanskelig å forutse: fare for en tilværelse uten personlig horisont, oppfordring til å følge en ferdig opptrukket vei forberedt av et overorganisert samfunn som har forutsett og tilrettelagt alt; fare for å reservere alle våre energiresurser, all vår kampevne og all vår foretagsomhet for alt som kan sikre vår posisjon og våre materielle fordeler! Til alt dette utfoldes det en febrilsk aktivitet, man tillater en umenneskelig spenning og overanstrengelse av nervene og motstandskraften. Men så snart en anstrengelse ikke lenger er øyeblikkelig lønnsom, hvorfor belaste tilværelsen med den når man fra alle kanter blir oppfordret til å følge de opptrukke stier? Hvorfor gå inn for noe som krever hengivelse, uegennyttighet, hvorfor ta ekstra byrder på seg med å imøtekomme fordringene fra en religion og en moral som ofte kommer helt på tvers av vår makelighet og vår egoisme? Intet merkelig derfor at alle veiledere og oppdragere, alle de som forsøker å oppvekke giver- og offerviljen hos menneskene, så sterkt savner disse egenskaper hos den generasjon man nettopp systematisk vil spare for alt kraftforbruk og kraftutfoldelse.

Men det er andre og enda mer foruroligende følger av denne universelle øsing av ressursene på teknikkens og den moderne komforts område: Det er den fare som den franske filosof Gabriel Marcel nylig varslet om: «Foruten å oppmuntre til en viss grad av dovenskap, favoriserer det tekniske fremskritt misunnelse og begjær hos folk, og får dem til å kretse om bestemte ting; men når de så kommer i besiddelse av dem, later det ikke til å bety noe nevneverdig for dem.» Til grunn for alle de fordringer og krav som vårt århundre gjenlyder av, ligger vel den forståelige reaksjon hos den som ikke eier det og det enda, og som ikke kan skjønne hvorfor han ikke skulle ha de samme ting og rettigheter som naboen. Men ingen tenker over om de tingene og rettighetene står i forhold til det som er gjort for å oppnå dem, om de er det legitime resultat av anstrengelser, fortjenester og sparing. Ingen ville drømme om å frakjenne bonden hans rett til gård og grunn, det som han har overtatt fra sine forfedre, og i likhet med dem, sliter i sitt ansikts sved for. Men i et samfunn hvor hvem som helst med nok penger kan skaffe seg hva som helst, komfort i huset, bil, god mat og fine klær, er det blitt nesten normalt at den som ikke har alt dette (som ikke lenger er tegn på en sosial stilling) ser med misunnelse og utålmodighet på den som har det.

Når en slik mentalitet er til stede, har verbene å ha og å eie på en eiendommelig måte mistet en del av sin betydning. Det er igjen Gabriel Marcel som gjør oppmerksom på det: «Når det dreier seg om et kjøleskap eller en radiogrammofon, får ordene ha og eie en betydning som på samme tid er opphissende og blottet for åndelig innhold.» «Han er så heldig å ha dette apparatet, — han har ikke gjort noe for det. Denne maskinen tilhører ham virkelig, men kunne like gjerne, og med megen større rett, tilhøre meg.» «Mellom maskinen og dens eier finnes det intet av den levende og på en måte åndfulte forbindelse som eksisterer mellom en bonde og hans jord.»

Det som man derimot eier i fullt monn, blir faktisk som en forlengelse av selve personligheten, av det dy-

Om det onde

Av Edvard Dahm Vogt

Vatikanets Radio, 24. august 1955.

Det er underlig at vi mennesker som ofrer så meget tankearbeid på våre private og samfunnsmessige problemer, så ofte viker tilbake for å ta opp til undersøkelse den realitet som ligger bak dem alle. Istedet lukker vi øynene og overgir oss til angsten eller til dagdrømmene så snart vi oppdager at bak tingenes overflate finnes det ikke bare noe godt, men også noe fryktinngydende, noe håpløst, det *Onde*.

Det er vanskelig å være realist. Det er istedet så lett å fortape seg i fantasier om at såfremt det og det skjer så vil alt være godt, — såfremt jeg bare blir frisk, såfremt jeg bare får en bedre stilling, såfremt bare russerne ville komme til fornuft. La oss forsøke å motstå denne fristelse noen minutter og bruke dem til ganske rolig og fordringsløst å ta det Ondes virkelighet opp til undersøkelse. Vår erfaring gir oss et tilstrekkelig grunnlag. Apenbaringen vil så hjelpe oss med å utfylle billedet.

Det onde i naturen

Vi vil da for det første erkjenne at det i hele universet ikke finnes noen legemlig ting som helt og fullt kan sies å være ond. Vi kan ha en panisk skrekk for tordenvær, for et vilddyr, for slanger eller kanskje for basiller, men litt refleksjon vil alltid vise oss at alt har sin plass i naturens store kretsløp og at også disse fryktinngydende ting fyller en rolle som ialfall indirekte gjør dem nyttige for menneskene.

peste i en. Mellom oss og det vi slik har skulle man kunne merke den harmonien og kontinuiteten som knytter oss til tingene — som frukten av vårt strev og våre sparepenger, som noe som representerer noe av våre anstrebninger og vår tretthet. Eller slik det kan være med familiemøbler som vi ikke kan skille oss av med uten at noe inne i oss tar skade av det.

Denne innvendige og mystiske forbindelse mellom oss selv og alt det som omgir oss, er blitt mer og mer vanskelig i en tid da alt er kommersialisert og serieprodusert. Overalt hersker en «avpersonalisering», en rotløshet som isolerer og sperrer oss inne i vår individualitet. Slik oppstår da denne paradoksale situasjon: Aldri før har menneskene hatt så store muligheter til å skaffe seg bekvemmeligheter og adspredelser, og aldri tidligere har de forekommet så fattige, så ribbet, så ensomme. Fattige vel å merke med hensyn til åndelige rikdommer, men også fordi de ikke er i stand til å bli knyttet med en eneste autentisk fiber til ting som bare er laget med tanke på nytelse og profitt. De har ikke engang muligheter for å føle gnierens bitre glede — han som sikkert og visst har gitt hele sitt hjerte til materielle ting; men de er da blitt noe absolutt for ham som han er villig til å ofre alt for!

I bunn og grunn består dramaet for vår generasjons mennesker i at de ikke lenger er bundet med levende bånd hverken til arbeidet, som ofte er umenneskelig, eller til fritidsbeskjeftigelsene, som ofte er svært så kunstige og snarere er midler til å «unnslippe» fra hverdagen. Man er faktisk vitne til en smertelig karikatur av den evangeliske løsrivelse: Det dreier seg ikke lenger om

Ved vitenskapens og teknikkens hjelp vil vi kunne eliminere deres skadevirkninger og kunne utnytte dem til det gode. Da vi for få år siden for første gang ble gjort oppmerksom på atomkraften, så den ut til å være noe i seg selv ødeleggende. Allerede nå har vi lært å se dens store positive muligheter. Det avhenger helt av oss om de skal bli realisert.

Det onde i menneskelivet

Det avhenger av oss! Dette bringer oss over til den menneskelige verden. Her ser det ut som om vi straks kommer i berøring med ting som i seg selv er onde. Vi ser og føler menneskers nød, sykdom, lidelser og død. Kan det være noe av verdi i disse ting? Vel, kan de ha gode virkninger? Kan de hjelpe oss til å nå det som er verdifullt? Ved å reflektere over våre erfaringer vil vi erkjenne at om denne verden var uten lidelse og død, ville det ikke bare være vanskeligere, men direkte umulig å nå det vi erkjenner som livets største verdier og som livets hensikt: sannhet, skjønnhet, kjærlighet til nesten og kjærlighet til Gud. Uten lidelse og uten medfølelse med andres lidelse vil ingen kunst bli skapt, vil ingen personlighet bli formet og vil ingen seier bli vunnet.

Det betyr på ingen måte at lidelse og nød i seg selv er noe *godt*. Lidelsen er en følge av synden, men i en verden av syndere er lidelsen samtidig vår veg tilbake til sannheten og frelsen. Derfor kan ikke Guds kjærlige forsyn ta den bort så lenge det er håp om at vi igjen vil søke sannheten og vende tilbake til Gud.

Vi må lære oss å se Guds forsyn bak lidelsen. Denne er en følge av synden, men her i denne verden følger den ikke direkte slik den etter dommens dag vil gjøre det, men fordeles av forsynet slik at den

via det himmelske å frigjøre seg fra de jordiske ting som kan hindre vår higen mot det fullkomne. Menneskene i det 20. århundre er løst fordi ikke noe stabilt, ikke noe vitalt og innvendig forbinder oss med de ting som i seg selv er ute av stand til å gi oss noe preg av varighet.

Det er naturligvis illusorisk å sno seg fra de uunngåelige følgene av de tingenes tilstand som skyldes vår tids mange omveltninger og de økonomiske og åndelige revolusjoner. Men det haster ikke desto mindre med å tenke grundig over denne foruroligende side ved vår sivilisasjon, hvor alt går i retning av å utviske vår personlighet, hvor alt gjør sitt for å gjøre vår tilværelse nøytral, anonym, uten relieff og dimensjoner. Og da faren er den at vi lar oss fortynne, gli ut i en nivellerende verden som er fiende av all sann overlegenhet, er det nødvendig desto sterkere å stå imot denne trussel, å skape likevekt med et overskudd av åndelig vitalitet og dybde. Hvor vanskelig det enn er, forblir mulighetene der. Den krever bare iherdig innsats. Det er mulig å forene selv den mest monotone tilværelse, det minst foredlende arbeide med sann storhet, ja endog åndelighet. Man må tro at den menneskelige person eier uanede ressurser til forsvar mot de stadig mer om-seg-gripende umenneskelige livsbetingelser, og at den vil kunne reise seg og seire som aldri før over en verden som synes så lite egnet til å begunstige utfoldelsen av alt sant menneskelig.

Alphonse Menoud.

kan føre oss til vår frelse og vår helliggjøring. Det kan på denne måte være dem som er nærmest Gud som lider mest. Deres kall er høyere og de lider for oss andre.

Synden

Det er altså lidelsens årsak, *synden*, som er det Onde. Synd er det å vende seg bort fra sannheten og godheten, bort fra virkeligheten, bort fra Gud. En fri viljeshandling som trosser Guds vilje, skapningens lov, er ødeleggende og ond. I menneskets verden er slik synd det eneste virkelige onde, det eneste vi trenger å frykte.

Hvordan er dette onde kommet inn i menneskelivet? Bibelen vil hjelpe oss her. Vi lærer av den hvordan de første mennesker ble forledet til sitt opprør mot Gud. De var ikke selv onde; — det onde eksisterte bare som en fjern mulighet, som en nødvendig bakgrunn for den høye verdighet de hadde i vennskapet med Gud: den at de selv i frihet hadde valgt Gud, mens de kunne ha valgt atskillelsen fra ham. Men det å velge det Gode var lett. Ingen fornuftig grunn og ingen naturlige tilbøyeligheter i de første mennesker kunne motivere et annet valg.

Djevelen

Her er det Djevelen, Løgnens far, kommer inn. Han levet ikke i tidens og rommets begrensninger slik som mennesket. Han var skapt udødelig og med fullkommen kunnskap om godt og ondt. Han var skapt så fullkommen at han ble blendet av sin egen fullkommenhet og nektet å se seg selv som underordnet Gud. Fordi han hadde mottatt åndelighetens fulle dimensjoner var dette valg av atskillelsen fra Gud et ugjenkallelig valg for all evighet. Hans fornektelse av det onde ble fra nå av hans egen natur. slik andre englers valg av Gud ga dem det evige samfunn med Gud. Han ble ond, slik de ble gode.

Det er viktig å merke seg at menneskenes situasjon er forskjellig fra englenes på dette punkt. I menneskets verden er det bare syndens handling som er ond, mens synderen stadig besitter godhet og derfor stadig kan være gjenstand for Guds kjærlighetfulle lengsel. Denne vår godhet er identisk med vår frihet, vår naturs gode muligheter. Fortidens ondskap kan ikke ødelegge vår fremtids muligheter. Først ved livets slutt, når disse muligheter alle er bortsløset, — når vi til det siste har holdt fast ved de onde handlinger og valgte hovmodets løgnaktige tilfredsstillelser, — først da vil det godes muligheter bli avløst av det ondes fulle og ugjenkallelige virkelighet. Vår natur stivner i det onde og i all evighet vil vi vedbli med å være slik våre handlinger var, og i all evighet vil vi selv føle deres følger.

Slik har Djevelen og de engler som fulgte ham vært onde fra det øyeblikk de ga avkall på Guds godhet. Deres eneste tanke har siden vært den å motstå det gode og å utvide den løgnens og lidelsens verden de selv befinner seg i.

Verden

Den synlige verden som vi har rundt oss, er ikke nødvendigvis en del av denne Djevelens verden, slik enkelte engstelige sjeler kan forsøke å få oss til å tro. Det politiske apparat kan være korrump, men i den grad det er sunt, er det noe godt. Ikke engang de hedenske religioner kan identifiseres med «Satans Syngagoge». Disse religioner kan ha mange verdier,

fordi de i meget kan være uttrykk for menneskenaturens behov. De gir oss ikke del i Gud, men de kan føre til gode resultater på det naturlige plan.

Det ondes, Djevelens rike, finner vi her hvor menneskets natur og frihet blir ødelagt. Denne ødeleggelse av menneskets natur og dets frie muligheter finner sted der hvor leilighetssyndene blir til vane-synder, til laster. De verste av disse er de syv såkalte dødelige laster: forfengelighet, grådighet, lystighet, gjerrighet, åndelig dovenskap, misunnelse og hevnløst. Der hvor disse laster rår, der er sjelen allerede til en viss grad bundet til det onde, innlemmet i Djevelens rike. Bare helt ekstraordinære begivenheter vil kunne befri og frelse en slik sjel.

I samfunnslivet blir dette Djevelens rike virkeliggjort overalt hvor det naturlige forkrøples og menneskets frie utvikling stanses, der hvor løgnen kryper inn i lovgivning og i kulturliv, — der hvor synd og last blir beskyttet og oppmuntret og hvor dyd og sannhet forfølges. I den grad dette skjer, er Djevelens rike etablert i denne verden og må denne verden bekjempes av de kristne.

Heldigvis kan denne tilstand aldri bli universal eller vedvarende. Hvor lastene blir normale og lovbeskyttende, vil nasjonen ikke kunne bestå. Det onde er destruktivt. Det kan kun fortære og der hvor det ikke lenger er noen dydens frukter å fortære, vil de onde mennesker ødelegge hverandre.

Menneskets natur

Vi har sett at synden er en fri viljeshandling. Det er ikke vår natur som er ond. Den samme natur som kan velge det onde kan jo også velge det gode. At det gis gode gjerninger og derav følgende verdier i menneskelivet, fremgår klart nok av vår erfaring. Det at Gud selv i siste instans er kilden til det gode i våre gjerninger tar ikke bort fra oss vår andel i dem, vår fortjeneste, — like lite som Djevelens del i våre onde gjerninger fritar oss for vårt ansvar for deres ondskap.

Det er stadig vi som velger *hvem* våre handlinger skal bygge på — på Gud og hans lov eller på Djevelen og hans løgn. Sålenge et menneske har denne mulighet for å kunne virkeliggjøre Guds egen godhet i sine handlinger, sålenge må vi ha ærbødighet for dette menneskes sjel og anerkjenne den som universets høyeste verdi.

Arvesynden

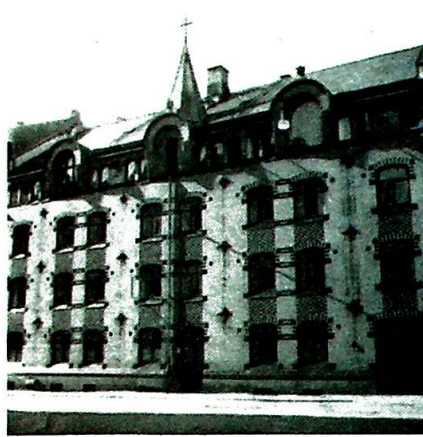
Men dersom vår natur stadig er god, hva er da betydningen av Arvesynden?

Denne ligger på et annet plan. Ved den første synd — da våre forfedre valgte den illusjon Djevelen holdt opp for dem og forkastet Guds vilje og Guds vennskap — skjedde simpelthen det, de selv hadde valgt: Menneskene mistet det samfunn de hadde hatt med Gud, og istedenfor den verden av sannhet og godhet de hadde levet i, hvor alle ting vitnet om Skape-rens godhet, måtte de fra da av leve i en tilstand hvor tilsynelatende skapningen er seg selv nok. Vi har den samme natur som før syndefallet, men de tilbøyeligheter og behov i vår natur som før ledet oss til Gud, leder oss nå bare til skapningens begrensninger. Illusjoner, lidelse og død er følgen.

Vi som har mottatt vårt liv og vår natur fra forfedrene, kan ikke motta mere enn det disse satt igjen med etter at de hadde mistet sitt umiddelbare sam-

Daglig liv i våre kvinneklostre

II. artikkel:
St. Elisabethsøstrene

Provisialhuset i Oslo
med den vakre haven.

En speilklar høstdag går turen til Urteгатen 31 i Oslo, hvor St. Elisabethsøstrene har sitt provisialhus, en fire-etasjes murstensbygning hvor stenen og stilen i for-ening skaper en sjelden dekorativ og vakker fasade i den ellers noe ensformige, grå gaten. Har en ikke vært der på noen år, kommer det behagelige overraskelser i det øyeblikk en åpner inngangsdøren. Her har nok en flink arkitekt vært engasjert og fått fram en åpen hall med harmoniske linjer der det før bare var en trang og kjedelig gang. Den nederste halvpart av veggen er dekket av delikat rød marmor, mens øverste del og taket, samt korridorene innenfor, er malt med en lekker gulhvit farve som gjør det lyst og trivelig. Gjennom en dobbeltdør motsatt inngangsdøren skinner solen, og en ser rett ut i et eventyr av flammende blomster og planter som klatrer og slynger seg som om de var ved Middelhavet, og ikke midt på Grønland i Oslo! Og her er plener og trær og

benker hvor de gamle slikker sol, og i et hjørne står Madonna, som særlig om aftenen når hun er illuminert, er et betagende syn. Klosterordener og klosterhaver — begreper som hører uløselig sammen. En husker beskrivelser om middelalderens haveanlegg og klosterhaver en har sett i våre dager rundt om i Europa. For en vidunderlig tradisjon søstrene her fortsetter, for en idyll og for en fred de har greid å skape midt i byens stenørken!

Hypermoderne kjøkken

Nå kommer en søster og tilbyr seg med et elskverdig smil å vise rundt. Noen få skritt fra meditasjonen i klosterhaven, og vi befinner oss på en hypermoderne og aktiv arbeidsplass, nemlig i klostrets kjøkken som ligger i underetasjen, og vender ut mot haven. Hypermoderne fordi dette nok er de mest up-to-date kjøkkenregioner vi noen

funnt med Gud. Å beklage seg over de gaver vi ikke har mottatt, har intet formål. På det naturlige plan har vi fremdeles store verdier, og takket være Jesus Kristus har vi mulighet for å vinne tilbake alt det vi har tapt og mere til.

Kjødet

Denne optimistiske glede over det vi har fått og over våre store muligheter vil kanskje overraske enkelte. Leder ikke vår naturs tilbøyeligheter og behov oss ofte direkte ut i synden, vil de spørre. Nevnes ikke «kjødet» sammen med «verden» og Djevelen som den kristnes verste fiender? Betyr ikke dette at iallfall legemet, om ikke sjelen, representerer noe ondt?

Nei, våre naturlige tilbøyeligheter eller lidenskaper leder oss bare galt avsted fordi vi har mistet det sikre kompass, som vi før hadde i samfunnet med Gud. Nå ser vi ikke lenger Guds godhet og hans lov bak tingenes godhet, og når vi søker vår tilfredsstillelse i dem, kan vi derfor lett bli ført til synd, til en personlig bekreftelse av våre forfedres løgn om deres uavhengighet av Gud.

Det er dette som er Kjødet's fare og som gjør at vi ved en bevisst anstrengelse må avstå fra å følge våre sansers ledelse og i stedet innrette vårt liv etter fornuften på grunnlag av erfaringen og den åpenbarte sannhet. Før syndefallet skjedde dette uten noen slik anstrengelse. Nå må vi ofte direkte be-tinge våre lidenskaper og etter Kristi ord bekjempe oss selv og innskrenke de tilfredsstillelser vi henter fra skapte ting.

Fornuften

Det at vi lever uten direkte samfunn med Gud og derfor i en illusjonsmettet situasjon, slik vi selv har skapt den, betyr heller ikke at vår fornuft er blitt ødelagt. Det betyr bare at fornuften må arbeide mere for å kunne trenge gjennom tingenes ytre og finne fram til sannheten.

Vi kan nå sjelden se sannheten direkte. Vi må bruke logikken og slutte oss til hva som er sant. Og før vi kommer så langt vil fornuften måtte kjempe hardt for å overvinne våre lidenskapers uvilje mot å bli ledet bort fra det tilsynelatende gode til det å etterstrebe de virkelige verdier.

At fornuften på ingen måte er korrump, merker vi best når vi lytter til vår samvittighets stemme ved valg mellom godt og ondt. Et vesentlig element i samvittigheten er nemlig vår fornufts sammenligning mellom Guds lov og de foreliggende muligheter.

*

Hva kan frelse oss fra den tilstand av atskillelse fra det umiddelbare samfunn med Gud som var den første synds følge? Og hva kan frelse oss fra den forkrøpling av våre muligheter som er vår personlige synds følge? Det at vår natur og vår fornuft stadig har gode muligheter kan ikke frelse oss fra den skade som alt er gjort. Bare Gud kan gjenskape det som er ødelagt og fortapt. Bare fra ham kan vår frelse komme.

Hvordan dette kan skje vil bli emnet for de kommende foredrag.

Edvard Dahm Vogt.

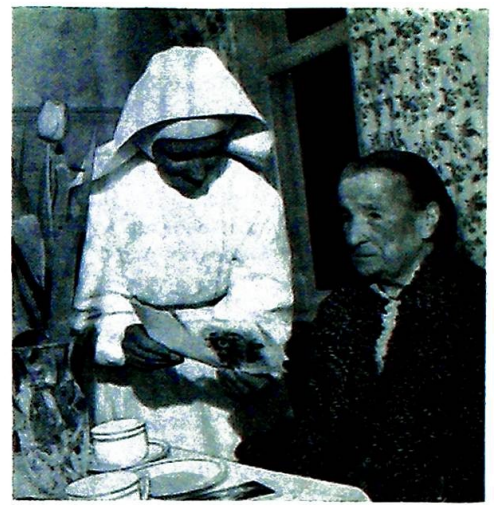
gang har sett. De ligner mer på laboratorier enn på det en vanligvis forbinder med kjøkkener, bare at flasker og glass og bruksgjenstander er vel forsynt i innebyggede skap. Ingen hyller, ingen kanter som samler støv, men store, rolige flater i gråhvite stenfliser, og selv det nesten hvite stengulvet er så rent at det skinner. Og allikevel virker det ikke kaldt, raden av vinduer mot haven har lette, dekorative gardiner, og ved arbeidssentrene står søstrene og setter farge på bildet med sine blå og hvite drakter. De elektriske komfyrene danner midtpunktet, i et tilstøtende rom er potetskrellemaskinen, i et annet en halvannen meter lang brødskjærermaskin — en påleggskjærer og andre tekniske vidundere. Søstrene skrur på kontakter og styrer sine maskiner med faglig sikkerhet. Det er også tenkt på nødvendigheten med avkobling fra denne nok så «elektriske» atmosfære, og skilt fra kjøkkenene med en liten korridor, har søstrene et oppholdsrom hvor de sitter ned og syr eller slapper av i ledige øyeblikk — hvis de da har noen. For de er ikke mange til å greie dette svære huset.

Gamle barn

Med heisen reiser vi opp i etasjene for å hilse på noen av de førti gamle som blir pleiet her. Søster stanser litt foran hver dør og forteller om den vi skal treffe, hun likesom lever seg inn i hver enkelts skjebne, har en inntrykk av: Her bor «en meget fin dame», en russerinne som har vært malerinne. — Og der satt hun på sengekanten og så med store, sorte øyne ut i rommet. Hun levet visst mer i tsarens Russland enn i Urtegaten! En av de yngste søstrene kommer opp og neier dypt for en annen meget gammel dame: Hun innbiller seg at hun eier huset, og at vi er hennes tjenerinner, — sier søster forklarende. Mange må nok passes på — en dag kom en av dem vandrende ned i 1. etasje hvor bygningsarbeiderne hadde satt en bøtte med tjære, dyppet hånden i tjærebøtten og dekorerte både veggen og seg selv. Søstrene ler overbærende. Husets eldste fyller 100 til neste år, og mange følger tett opp til. Men vi treffer også flere vitale og helt åndsfriske på vår vandring.

Før vi går ned, avlegger vi et besøk i kapellet på toppen av huset. Også det gjennomgikk en grundig fornyelse for ikke mange år siden, og er svært tiltalende med lyse farger og god moderne kunst.

*St. Elisabeth Hospital i Tromsø.
Innfaldt: St. Elisabethsøstre i Harstad.*

Den yngste søster og den eldste pensjonær i Urtegaten 31.

Foto: Enok Skau, V.G.

5 sykehus, 1 pleiehjem og 1 barnehave

I første etasje treffer vi provinsialpriorinnen, moder Celestine. Moder er tysk og har vært i Norge i bare fire år, men snakker utmerket godt norsk, og kjenner alle St. Elisabethsøstrenes hus i Norge ut og inn. På sin stillferdige og kultiverte måte forteller hun litt om sykehusene: «I Hammerfest ble søstrenes hus fullstendig rasert under krigen, som hele byen for øvrig, men nå står det et nytt St. Elisabeth Institutt der. Et stort og kostbart løft har det vært å ta. Det er bygget som fysikalsk institutt, men har plass til 25 pasienter, og en del er fødeavdeling. Fem søstre arbeider der nå. I Tromsø er det 16 søstre, og sykehuset har både føde-, nerve- og øyenavdeling. I Harstad tar de tuberkulosepasienter, og St. Elisabeth Hospital i Trondheim har 3 avdelinger, kirurgisk, indremedisinsk og øyenavdeling. Sydpå har vi St. Olavs klinikk i Tønsberg, den er også spesialklinikk for øre, nese, hals og øyne, og moderniseres nå. Og så har vi barnehave i Lillestrøm,» sier moder Celestine til slutt, den ble opprettet i 1952 og har plass til 25 barn.»

100 søstre

Ca. 100 St. Elisabethsøstre er det i Norge i dag, som, ledet av sine priorinner steller og pleier på fem sykehus, på et pleiehjem for gamle og i en barnehave. I de perioder i livet hvor en er mest hjelpeløs, som barn, syk, og når en går i barndommen igjen, er søstrene der med sin hjelpende hånd. Og attpå til går de ikke av veien for å dra så langt nord som de kan komme, og tilbringer meste parten av året i kulde og mørke, disse kvinnene som nesten alle er vokset opp i Mellom-Europas langt mildere klima. Likevel svarer moder Celestine på spørsmålet om hun liker seg i Norge: «Ja, bare godt. Jeg ønsker ikke noe annerledes.» Så håper vi at Urtegatens forstanderinne, moder Huberta, som kom til Norge for første gang for få dager siden, også vil trives og slå faste røtter i Norge. Vi på vår side har all mulig grunn til å takke hver enkelt av søstrene for det store og oppførende arbeide de gjør her.

K. R.

Oslobarns Feriekoloni.

Alle som på noen måte: ved bidrag, gaver eller annen velvilje har bidratt til barnas feriekoloni sommeren 1955, bes på denne måte å motta vår hjerteligste takk!

f. OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE:
Sr. Anne-Marie, Menighetssøster.

■ Statistikk er en slående, men meget ukomplett form for sannhet. Blant annet kan de kalde og ufølsomme tall lett komme til å skjule megen lidelse og atskillig moralsk utilstrekkelighet. I et resymé av en «Statistisk årbok for Oslo by», som nylig er utgitt, skriver cand. oecon. Alf Amundsen («Aftenposten» 6. september) blant annet:

«Skilsmisser og separasjoner er hyppige i byen. Tredjeparten av antall tilfelle i landet forekommer i Oslo. I 1954 forekom det 740 tilfelle av skilsmisser og 815 tilfelle av separasjoner samtidig som 4834 nye ekteskap ble inngått. Tallet på skilsmisser har allikevel i de siste år gått noe ned, mens antall tilfelle av separasjoner har vist en svak stigning. Den kritiske periode i ekteskapet synes å oppstå etter en ekteskapsvarighet av 5—14 år.»

Dette er uhyggelige og høye tall. Katolikker, som i ekteskapet ser et sakramente og som tror at det henter sin styrke og sin lykke fra dets forankring i Guds egen kjærlighet, har ikke nettopp grunn, over slike tall, til å synes at andre forklaringer av ekteskapet glimrer ved sin harmoni eller ved sin livsfremmende realisme. I mindre og mindre grad makter visst vårt miljøes enøydete materialisme og naturalisme å løfte arven fra en overlevert kristen tro og kultur, — selv den offisielle hjemlige kristendom er ofte usikker i røsten når det gjelder å hevde uavkortet de evangeliske absolutter.

I denne hurtig fremskridende oppløsning av megen «sosiologisk», uthulet og konvensjonell skinn-kristendom skal vi vanskelig kunne unngå å bli oss bevisst, at den fred som er lovet kristenmennesket er en radikal annen enn den verden gir, eller unnlater å gi overhodet. Se litt igjen på sitatet ovenfor: Bak tallene bruddet, bak bruddet livsnederlaget, og bak livsnederlaget ofte oppløsningen av selve den menneskelige konsistens: evnen til offer, til troskap, til selvforglemmende neste-kjærlighet.

Våre norske foreldre, pedagoger, politikere, jurister innbys til å overveie resultatene av den utvikling de ofte har fremmet i synet på ekteskapet og familien under den siste menneskealder. Det er ikke bare et stykke «avkristning». Det er såmen også et stykke kulturtap og menneskeforringelse.

■ Statsmennenes (ikke statstjenestemennenes!) fagforening har ikke nettopp utmerket seg ved en fremadskridende forfinelse i vår diktaturets blodige tid. Vi har fått så mange livsfarlige anskuelserundervisninger, vi moderne mennesker, i hvor effektiv den håndfaste brutalitet kan være udi politikken, at veien til statsledelsen og makten ofte kan synes oss å bero på evnen til demagogi og knyttneve-metoder.

I en slik verden blir de demokratiske politikeres rolle lite misunnelsesverdige, og ganske særlig vanskelig i de land som for bare ti år siden ble ført i avgrunnen av en hensynsløs maktpolitikk. Det har falt i troende katolikkers tunge lodd både i Italia, Østerrike og Tyskland å bygge møysommelig opp hva diktaturet hadde brutt ned, ikke minst i menneskesinnene og samvittighetene.

Man skal være uforsonlig inntil forblindelse for ikke å ha vært slått av den moralske prestisje som etter fredsslutningen var knyttet til navnet Alcide de Gasperi, og som fremdeles omgir navn som Leopold Figl og Konrad Adenauer.

Nylig sto Konrad Adenauer som gjest i Moskva og innrømmet uforbeholdent Hitler-Tysklands krigsforbrytelser mot sovjetbefolkningen. Men da han ba om frihet for tyske krigsfanger og antydte hva en hel verden vet: at den røde armé også for

redselssfullt frem i Øst-Tyrkland under sammenbruddet i 1945, ble hans russiske verter meget vrede, og forhandlingene gikk midlertidig i stå. Bare du, — ikke jeg!

Før de ble tatt opp igjen, meldte NTB, hadde Adenauer bivånet messen i det eneste katolske kapell som tolereres i millionbyen Moskva.

Vi skal så visst være de siste til å ta lett på krigsforbrytelser, uansett hvem som begår dem, forresten. Men vi synes at nordmennene, som ute i Europa ikke nettopp har fått ry for å tilgi høymodig sine tidligere fiender og okkupanter, burde tenke med respekt og vennskap på denne statsmannen som henter sine begreper om skyld og rettferdighet og gjensidighet i en kristen gudstjeneste. I den ikke alltid oppløftende grad hvor vi selv har bevart troen på den verden som Konrad Adenauer søkte sitt mot og sin tillit i, kunne vi kanskje til og med be en liten bønn om at de knelende statsmenn må fortjene å stå seg imot de marsjerende, i denne vår angstredne tid.

■ «Vårt Land» — Oslos kristelige dagsavis — har nylig feiret sin tiårsdag under rik utfoldelse av den spesielle blanding av kristen monopoltilfredshet og fromt farget forretningstef som til skrekkblandet munterhet for dets mer eller mindre verdslige pressekolleger preger bladets reklamekampanjer.

Det lovende pressetiltaket i frigjøringsåret 1945, der ikke minst Ronald Fangen's rene og noble profil representerte viljen til en frisynt, kirkelig kultursyntese, har gjennomgått en utvikling som er til å få forstand av. (Vi minnes eksempelvis en debatt mellom Ronald Fangen og professor Hallesby om «Kristendommen og kulturen», som fra førstnevnte side var et tragisk nødskrik etter litt menneskelig romslighet overfor all den trangbrystede puritanismen som til dels belaster norsk kristenliv.)

Utviklingen har, ifølge gjenstandens natur, bokstavelig talt kunnet følges fra dag til dag: Fra bredkirkelighet til flatkirkelighet, og fra flatkirkeligheten generalsekretærene og forstanderne og de mer eller mindre ekstatiske sektene i vold. Slik er «Vårt Land», så langt fra å være et organ for den norske statskirke, kommet til å bli et meget slapt og uinteressant kompromiss mellom uforlikelige motsetninger: kirkedåp og diverse former for gjendøperi, luthersk-pietistisk læretukt og pinsevenn-svømmeri, geistlig tradisjonalisme og amerikanisert religiøs smar tness.

Her som ellers i norsk protestantisme kjemper kirken, slik som den både som idé og synlig realitet har eksistert i Vestens kristne tradisjoner siden kristendommens første tid, på vikende front. De «ekkesiale» verdier som bispe- og preste-embetets sentrale funksjon, det kultiske og liturgiske mysterium, det sakramentale livs primære betydning og kirkens rolle som insitament i kulturlivet og som åndelig hjem og miljø for de mange som er døpt inn i dens omsorg, har ikke akkurat hedersplassen i bladets spalter.

Til overmål definerer bladet selv i en jubileumsleder (31.8.) sin oppgave som en vakt på murene overfor tre aktuelle trusler mot den evangeliske kristendommen i Norge: Jehovas Vitner, mormonerne og — den Katolske kirke.

Svein Ellingsen («Tanker omkring et jubileum»). «Morgenbladet» 3.9.) synes åpenbart at det er et vel stivt stykke hans trossfelle, redaksjonssekretær Ingar Hagen, er mester for her:

«Det synes meg for det første å røbe en utrolig mangel på forståelse av dybdene i den europeiske åndskamp, og for det annet å gi uttrykk for en utrolig mangel på sans for proporsjoner.

Man må vel i sannhetens navn kunne innrømme at mange av de viktigste skanser i kampen for Europas framtid holdes av katolske kristne. Jeg tenker på de titusener som i vårt sted lider og dør i Øst-Europa, og jeg tenker på de åndens riddere som ved sin innsats i kunst og kultur har reddet Vest-Europa fra fullstendig å bli et rov for materialismens menneskefiendtlige villdyr.

Men Vårt Lands spalter har dessverre gjennom mange år vært åpne for en hittil i Norge uhørt hets mot katolisismen. Avisen vil være et fritt og uavhengig kristelig dagblad. Det er vanskelig å få den anti-katolske hetspropaganda til å rime med det program, og det er bedrøvelig at dette fortsatt skal stå skrevet med ildskrift på dets banner.»

■ En nett og fiks kollega i den lettere genre, «Catholic Digest», kom nylig inn døren i en forsinket sending trykksaker fra U.S.A. Den inneholder blant annet (9. 1955) et intervju med den vest-tyske «familieminister» dr. Franz-Joseph Würmeling, som passende kan komplettere hva vi ovenfor har ytret både om norsk familiepolitikk, om etterkrigstidens Tyskland og om hetsens spesielle psykologi.

Anti-tysk hets er i norsk presse nå en spesialitet som nesten uten unntagelse er forbeholdt «Dagbladet». Her er den til gjengjeld så systematisk vedholdende og ondartet at det nærmer seg den grove ansvarsløshet: Vi skal ikke bare slippe å glemme (hvilket i høy grad lar seg forsvare), vi skal også ved en stadig mistenkeliggjørelse av alt tysk, uten diskriminasjon, hindres i å tilgi, forsones, fatte tillit, samarbeide. Det er alvorligere. Foruten at det er loddrett ukristelig.

Kanskje burde vi, uavhengig av dem som søker å holde naget og bitterheten levende, gjøre mer for å oppspore og ignørme det uomtvistelig gode og lovende som dukker opp hos våre fiender av i går.

Herr Würmeling synes faktisk å være en god begynnelse. I et land hvor to generasjoner marxister og nazister har strevet med å banke inn i befolkningen at familien er et kollektiv som eksisterer på statens nåde står han frem, velsignet sivil og medmenneskelig, og ber sine landsmenn for all del holde fast ved at familien og hjemmet er innstiftelser av guddommelig opprinnelse som er absolutt overordnet statens krav, både de industrielle og de militære. Hva han uttaler om de vest-tyske myndigheters forsvar av familien, ikke bare mot økonomisk ruin, bolignød og nedbrytende og forrående film og litteratur, men også mot statlige overgrep, fra skattedøden til totalitære ideologier, er oppløftende lesning. Kanskje kunne den også vært lærerik i ett og annet — for vårt eget sosialdepartement.

Fr. Candidus.

Liturgi og Musikk

Liturgiens ånd

En av dem som i vår tid har skrevet dypest og mest inntrengende om bønner, både om den individuelle og den liturgiske, er utvilsomt den italiensk-tyske prest og forfatter *Romano Guardini*, (født i Verona 1885, siden 1923 bosatt i Tyskland hvor hans bøker er utkommet og hvor han har forelest i filosofi og teologi ved forskjellige universiteter.) På norsk har vi fått hans «Vorschule des Betens» («Bønnens forskole», oversatt av Ørnulf Ranheimsæter i Eysteinserien hos Dreyer), men hans bøker om liturgi har enda ikke funnet veien til våre forlag. «Vom Geist der Liturgie» foreligger imidlertid på dansk i Paulus-Kredsens Skrifter, og denne bok, som har betydd meget for den moderne liturgiske bevegelse, burde leses med oppmerksomhet og ettertanke, ikke bare av katolikker, men av alle kristne eller søkende mennesker. Guardini går her inn på de vanskeligheter moderne mennesker kan ha med liturgien, hvilke årsaker som ligger til grunn for dem og hvordan man kan komme til en riktig forståelse av tingene. Det er altså konkrete mennesker og

deres mulighet for å leve med i det liturgiske liv han især har vært opptatt av. Som en prøve på hans stil skal vi her gjengi noen av hans treffsikre iakttagelser og lysende formuleringer, f. eks. fra kapitlet «Liturgiens hellige lek»:

«Alvorlige naturer som utelukkende er anlagt på sannhetserkjennelse og som i alle ting ser en moralsk oppgave, overalt søker en hensikt, vil lett møte en særlig vanskelighet i liturgien. Den forekommer dem å være noe hensiktløs, en overflødig pomp og prakt, noe unyttig, omstendig og kunstferdig. De blir støtt over at liturgien med så pinlig nøyaktighet gir forskrifter til høyre og venstre, høyt og lavt for alt det som skal skje både nå og baketter. Hvorfor alt dette? Det vesentlige i den hellige Messe, offerhandlingen og det guddommelige måltid, kan foretas ganske enkelt, hvorfor da alle disse bonner og seremonier?

Dette spørsmål må tas alvorlig. Ikke alle stiller det, men når det dukker opp er det et tegn på en innstilling som tar sikte på det vesentlige.

Det synes å henge sammen med hele spørsmålet om *hensikt, formål*. I egentlig forstand er formålet det ordnende prinsipp, det innordner handlinger og ting under andre, er til for det andres skyld. Det underordnede, midlet, har bare betydning forsåvidt det er egnet til å tjene det overordnede, formålet. Den som handler oppholder seg ikke psykologisk ved midlet. Dette er bare en bro over til det andre, bare en vei. Først i dette andre finnes målet og hvilen.

Under denne synsvinkel må ethvert middel godtgjøre om og i hvilken grad det er egnet til å frembringe formålet. En slik prøve gjøres med bevisstheten om at alt som ikke hører saken til, alt uvesentlig og overflødig må skilles ut. Her gjelder den økonomiske grunnsetning at man vil nå målet med det minste oppbud av kraft, tid og materiale. En viss uro, en drivende anspenning og streng saklighet kjennetegner den tilsvarende sjelstilstand.

Denne innstilling er riktig, og den er nødvendig for livet som helhet. Den gir alvor og fast retning. Den svarer for såvidt også til virkeligheten, ettersom faktisk alt, på en eller annen måte, faller inn under formåls-synspunktet.

Men ingenting faller helt inn under det, og i mange forhold er det bare et mindre stykke som gjør det. Eller mer nøyaktig uttrykt: Det som gir tingene og tildragelsene deres eksistensberettigelse og rettferdiggjør at de er som de er, det er for mange av dem *ikke alene* og for andre ikke engang i *første rekke* deres hensiktsmessighet. Har blomster og blader et formål? Javisst, de er redskaper for plantens tilværelse, men for formålets skyld er de ikke nødt til å ha den eller den skikkelse eller farve eller denne bestemte duft. Hva er naturens ødselhet med former, farver og dufter godt for? Eller artenes mangfoldighet? Alt kunne visst være enklere. Hele naturen kunne være oppfylt av levende vesener, og deres trivsel kunne oppnås på en måte som var meget hurtigere, mer «formålstjenlig» —

Skal vi forstå saken til bunns må vi utvide synsvinkelen. Hensiktsbegrepet legger tingens tyngdepunkt utenfor tinger, det oppfatter tingen som et gjennomgangsledd for en videregående bevegelse, nemlig hen imot formålet. Men enhver ting er også — og mange er det nesten helt — noe hvilende i seg selv, et formål i seg selv, forsåvidt man overhodet kan anvende begrepet i denne videre betydning. Bedre passer begrepet «mening». Strengt tatt har slike ting ikke noe formål, men de har en mening. Og denne mening blir ikke oppfylt ved at de frembringer

en virkning utenfor seg selv, ved at de bidrar til at noe annet varer ved eller forandrer seg, men deres mening og betydning består i å være det de er.

Formål og mening er de to former for det faktum at det eksisterende har grunn og rett til sin egen eksistens og sin egen natur. I formåls-synspunktet føyer tingen seg inn i en ordning som rekker ut over den selv. I menings-synspunktet hviler den i seg selv.

Hva er da meningen med det som er til? At det skal være til og være et bilde av den uendelige Gud. Og hva er meningen med det som har liv? Jo, at det skal leve, utfolde sitt indre liv og blomstre som en naturens åpenbaring av den levende Gud.

Dette gjelder naturen. Men det gjelder også åndslivet. Har vitenskapen et formål i ordets egentlige forstand? Nei. Pragmatismen ville gjerne gi den et. Den vil se vitenskapens formål i det at den gagnar menneskene, gjør dem etisk bedre. Men det er å miskjenne erkjennelsens uavhengige verdighet. Den har ikke noe formål, men den har en mening, og den hviler i seg selv: sannheten.

Et kunstverk har heller ikke noe formål, men derimot en mening: at det må være til, at tingenes vesen og kunstner-menneskesjelens indre liv må oppnå sann og ren skikkelse gjennom dette verk. Det skal være «splendor veritatis», sannhetens glans.

Hvis livet mister sin faste formålsordning, blir det til dilettantisk estetikk. Men blir det tvunget inn i de stive former i en verdensanskuelse som i alle ting er formålsbestemt, så dør det. De to ting hører sammen. Formålet er målet for vår streben, vårt arbeide, vår ordning. Meningen er tilværelsens, det blomstrende, modnende livs innhold. Dette er tilværelsens to poler: formål og mening, streben og vekst, arbeide og frembringelse, ordning og skapelse.»

Guardini viser nå hvordan disse to retninger også kommer til uttrykk i Kirkens liv. På den ene side har vi Kirkens forfatning og forvaltning hvor formålstanken hersker, på den annen liturgien som nok også vil forme og danne, men ikke gjennom en målbevisst ordnet, pedagogisk påvirkning. Den vil skape det rette åndelige miljø for sjelens utfoldelse. Meningen med liturgien er at sjelen skal stå overfor Gud og tale til ham «forat den må leve i de guddommelige realiteters, sannheters, mysteriers og symbolers hellige verden, ja, ha sitt sanne, egentlige og virkelige liv her.»

Denne utfoldelse er som barnets lek eller kunstnerens skapervirksomhet. Barnet vil ikke annet i sin lek enn å bruke sine friske krefter, la sitt liv velde fram i en formålsfri form for bevegelser, ord og handlinger. Kunstneren vil uttrykke sitt vesen og sin lengsel, gi den indre sannhet ytre skikkelse. — I liturgien er kunst og virkelighet blitt til ett i et overnaturlig barnas liv for Guds åsyn.

Og å leke for Guds åsyn, og ikke å skape et kunstverk, men å *være* det, det er liturgiens innerste vesen. Derfor eier den også en opphøyet sammensmeltning av dypt alvor og guddommelig munterhet. At den i tusen forskrifter bestemmer hvordan ord, bevegelser, farver, klær og utstyr skal være, det er bare et bevis på at den evner å ta kunsten og leken alvorlig — slik som barnet og slik som kunstneren.

Engang skal jo også det evige liv bli oppfyllelsen av denne lek. Den som ikke forstår det, vil han kunne fatte at den himmelske fullbyrdelse er en «evig lovsang»? Eller vil han være blant de meget flittige folk som synes at en slik evighet er unyttig og kjedsommelig?

Pater Thoralf Norheim, O. P.

Pius XII om «sangmesser»

«Vi roser dem som forsøker å gjøre at liturgien også i det ytre blir en hellig handling som alle tilstedeværende virkelig tar del i. Dette kan gjøres på forskjellige måter:

1) Hele menigheten kan etter de liturgiske regler i fellesskap *si svarene* på prestens bønner (Dialogmesse).

2) De kan *synge salmer* som passer til messens forskjellige deler (Sangmesse).

3) De kan gjøre *begge deler* (Messe med salmesang og dialogering).

4) I den høytidelige høymesse kan folket synge svarene og ta del i de liturgiske sanger (Høymesse med latinsk menighetssang).

Fra ensyklikaen «Mediator Dei» om den hellige liturgi, 20. nov. 1947, § 111.

I forbindelse med disse paveord kan det opplyses at det foreligger fire nye komposisjoner til norske messesalmer på tekster av Ragnhild Foss (Numrene 331, 335, 336, 338 i den katolske salmebok «Cantemus Domino»). Melodiene har fått biskoppelig approbasjon til bruk i gudstjenester. Interesserte kan henvende seg til Det katolske sokneprestembete, Haraldsgt. 21, Haugesund.

G. Vr.

Paven hylder historikere fra hele verden

De nordiske historikere har spilt en fremtredende rolle ved den internasjonale kongressen i Roma som nå er avsluttet. Særlig var professor Halvdan Koht sterkt i forgrunnen og oppnådde bl. a. den æresbevisning å få hilse på Paven personlig, skriver Dagbladet (15.9.) under et bilde som viser møtet mellom de to.

Rektor Asbjørn Øverås vier i en korrespondanse samme sted audiensen som Paven ga for de ca. 2200 kongressdeltagere, følgende sympatiske omtale:

At Paven har lati Vatikanbyen ta del i ein slik kongress for fyrste gongen, er og verdt å merka seg. Han vende sjølv attende til Vatikanet frå Castelgondolfo 7. september og heldt stor mottaking og ein like stor programtale om den katolske kyrkja og historievitskapen for oss og dei mange andre, corps diplomatique, kardinaler og anna presteskap m. fl. som var innbedne. Det var det reine hoffarrangementet. Og at dette var vår tids v a r m a s t e pavelege mottaking, kan det knapt være tvil om. Romavarmen er framleies over oss. Den halvtimelange talen (elles mykje interessant og sympatisk) Paven ære forsamlinga med, på elegant fransk, gjorde denne hendinga, som burde ha vori ei glede for alle, til ei mykje hard påkjenning. Paven, som er ein skarp og fin humanist og fin personlegdom i det heile, gjorde eit heller sterkt inntrykk og verka overraskande helsug etter all sjukdomen nyleg. Ved prosesjonane, då Paven vart boren inn og ut gjennom den lange forsamlingssalen, var det svære ovasjonar. — Det vart klappa som til ei vellukka teaterframsyning. Ein må hugsa at hundrevis av historikarane og er gode katolikkar, og alle vi andre er for lenge sidan komme ut av religionskrigane og sektene si blinde og ville religiøse fanatisme. Det var ein vaksen kulturpersonlegdom som vart hylla. Og talen hans vil nok bli rekna for eit viktig dokument i framtida og grundigare studert av mange — den vart prenta neste dagen in extenso på heile fyrstesida av Vatikan-organet «L'Osservatore Romano».

Professor Halvdan Koht var mellom dei som måtte helse personleg på «The Holy Father», katolikkane blandt dei sjølv sagt på kne. Koht kunne nok atter ein gong seia med Aasen som han sa på Monte Pincio: «Uventa fekk eg dette og».

Pater Roos S. J. i Katolsk Forum

I KATOLSK FORUM's høstprogram, som vi gjengir anetsteds i dette nummer, inngår blant annet en foredragsaften i anledning av hundreårsdagen for Søren Kierkegaards død. Når foredragsholderens navn ennå ikke med sikkerhet kan oppgis, er det fordi det avhenger av Det norske justisdepartements svar på en søknad som Dominikanerne i Oslo har sendt justisminister Jens Chr. Hauge under den 12. september i år om innreisetilatelse for jesuittpateren dr. Henrik Roos, København.

I søknaden fremheves det blant annet at det har tidligere vært vanlig praksis i Norge å forstå uttrykket i Grunnlovens paragraf 2: «jesuitter må ikke tåles» dit hen at jesuitiske institusjoner ikke må etableres på norsk område og at representanter for Jesu Selskap ikke permanent må ta opphold i riket. Tallrike jesuitter har — ikke minst som verdenskjente forskere og kulturpersonligheter — i årenes løp gjestet Norge, ofte i forbindelse med vitenskapelige kongresser, enkelte ganger som foredragsholdere med den offentlige oppmerksomhet som dermed følger. Det har aldri gitt årsak til noen slags forføyninger fra norske myndigheters side. Ellers har enkelte utenlandske jesuitter som deltakere i turistreiser og liknende, inntil nylig stadig gjestet vårt land uten overhodet å være oppmerksomme på at det skulle være i strid med norsk lov.

Som kjent er pater dr. Roos en gang tidligere blitt innbudt som foredragsholder til Norge, og ble dengang nektet adgang til riket. Han var da innbudt til å tale om sitt ordenssamfunn for et forum av protestantiske teologer. Dennes gang er han imidlertid innbudt som Kierkegaardforsker og forfatter av en bok om «Søren Kierkegaard og katolisismen».

Det ville føles som en urimelighet, hevder skrivelsen, dersom ikke en dansk statsborger som underviser ved et dansk universitet skulle tillates å tale om sine forskningsresultater for et norsk, katolsk forum.

Kilden hvor Hellig Olav rastet

En av de siste dager i august i år bilte jeg innover Eidskog til Sverige, og jeg benyttet anledningen til å besøke en av de kilder som folkeberetningen knytter til Olav den Helliges reiser og som kalles Pilegrimskilden fordi pilegrimene pleiet å raste der. Om denne kilde sies det at den aldri har tørket ut.

Etter den usedvanlig tørre sommer vi har hatt i år, hadde jeg lyst til å se om denne påstand holdt stikk.

Ved hjelp av kjentfolk fra stedet fikk jeg påvist kilden. Den ligger ved riksvei 101, der den passerer Tjernsli og Tukufjellet. Og sandelig var der vann i kilden. Krytallklart og fint sildret det fram.

Man ble høytidelig stemt der man sto ved kilden og tenkte på at nettopp her rastet pilegrimene på sin vei til Tingvalla (det nåværende Karlstad) og videre oppover langs Klara-elven til Trysil. Omtrent den samme vei som Olav den Hellige dro i 1028.

C. P. W.

Klipp ut!

KATOLSK FORUM

Foredragsaftener 2. semester 1955.

Katolsk Forum

(Dominikanernes Foredragsaftener) er — uten gebyr eller innmeldelsesplikt — åpent for alle som søker forståelse av åndsstrømmingene i tiden og deres forhold til katolsk tro, kultur og tenkning.

PROGRAM FOR 2. SEMESTER 1955

Tirsdag 27. september kl. 20.00:
«KATEDRALENS BUDSKAP». Tekster ved forfatteren **Ørnulf Ranheimstøer**.
Kortfilmen «EVANGELIET I STEN» kommentert av pater **Hallvard Rieber-Mohn**.

Tirsdag 11. oktober kl. 20.00:
KATOLISISMEN I TYSKLAND I DAG. Ved Hs. Høyereverdighet biskop **Johannes Rüh**.

Tirsdag 18. oktober kl. 20.00:
KIRKEKONSERT.

Tirsdag 25. oktober kl. 20.00:
FRA TEATRETS VERDEN. Ved pater **Hallvard Rieber-Mohn**.

Tirsdag 1. november kl. 20.00:
KLOSTERLIVET OG VESTENS KULTUR. Ved pater **Finn Thorn**.
Kortfilmen «SAINT BERNARD DE CLAIRVAUX».

Tirsdag 8. november kl. 20.00:
OMKRING SØREN KIERKEGAARD. (1855—1955).

Tirsdag 15. november kl. 20.00:
PAUL CLAUDEL.
I. Dramatikeren. Ved lektor **Olav Paus Grunt**.

Tirsdag 22. november kl. 20.00:
PAUL CLAUDEL.
II. Kristenmennesket. Ved pater **Hallvard Rieber-Mohn**.
Tekster av **Paul Claudel** og kortfilmen «PAUL CLAUDEL».

Tirsdag 29. november kl. 20.00:
PSYKOLOGI OG LIVSANSKUELSE. Ved universitetslektor, dr. **Per Saugstad**.

Tirsdag 6. desember kl. 20.00:
SEKULARISERING OG AVKRISTNING I VÅR TID.
Ved pater **Albert Raulin**.

Foruten ved nærværende program bekjentgjøres hver enkelt aften i dagsavisene.

Til dekning av annonseutgifter etc. vil der tre aftener i semesteret bli anledning til frivillige kollektbidrag.

Programmet for KATOLSK FORUM's 1. semester 1956 vil foreligge i februar. Både kritikk, råd og forslag samt eventuell støtte bes. velvilligst sendt Prioeren for Dominikanerne.

DOMINIKANERNE

Neuberggt. 15, Oslo

Kirkefaderen *Hieronymus* har en gang sagt: *vivere non necesse, sed scribere necesse est*: det er ikke strengt nødvendig at leve, men skrive er nødvendig! Oldmesteren for skrivende Præster i Norden kunde gøre disse Ord til sine, nu hvor han ser tilbage paa et langt Liv i Pennens Tjeneste.

Er det noget at takke og hylde ham for? Selv vil han vist sige nej, og en Kunstfælle i Pennens Kunst vil give ham ret: vi kan jo ikke lade være! For Pater *Lutz'* Vedkommende skyldes det næppe, at han er Medlem af en Orden, der i første Række er Ordets Tjenere, snarere har han valgt Prædikebrødrenes Orden, fordi han har valgt at stille Ordets Kunst i Guds Tjeneste — og hær kan Takken, foruden til Gud for ham, komme ind som en Tak og Hyldest til ham selv.

Der er nemlig tre Maader at øve Pennens Kunst paa: at tjene paa Ordet — at tjene Ordet — og at tjene LOGOS: «Ordet, som var i Begyndelsen», med det skrevne Ord, som jo baade binder bedre og bliver længere end sin lidt letfærdige Frænde: det blot talte Ord. Det er et Held for vor skrivende Olding, at han aldrig har forsøgt at tjene paa det han skrev, og at han er Medlem af en Tiggerorden, for saa har han aldrig behøvet at skele til økonomisk Fortjeneste, hvilket har ødelagt mangan en god Skribent; det er vort Held, at han er Kristen og Præst, saa hans Tilbøjelighed for og Ævner til Pennens Kunst kom i hans og vor Tros Tjeneste og aldrig blev en Leg med Ord, som hvor man hylder «Kunsten for Kunstens egen Skyld»; og Guds Løn og vor Tak kommer ind, hvor han gennem to Menneskealdres Produktion, har stillet os LOGOS, den menneskevordne Gud, i alle Tings — ogsaa i Kirkens — Midtpunkt.

Den gamle Ordets Tjener maa vist have observeret, at det græske LOGOS paa Latin hedder VERBUM, og at Verbet er et Handlingsord, for hans Produktions Omfang og det bagved den liggende Studium er ikke et abstrakt Begreb, men en konkret Handling: Som LOGOS blev Kød i Kristus, blev VERBUM til *Daad* i Paterens gærning.

Vi, i hvem den har sat Frugt, og som den maner til Efterfølgelse, ønsker ham, hvad Sienas store Maler, *Duccio*, i en Signatur paa et helligt Billede, bad om: *Sis Duccio vita, quia te pinxit ita*:

Giv Liv — og evigt Liv — til ham, der har tegnet Dig saa klart!

p.t. Oslo,
i Septbr. 1955.

Peter Schindler

UTLANDET:

VATIKANET

Den katolske kirke i verden. 270 000 munk.

Siden siste verdenskrig har antallet medlemmer av mannlige klosterordener og kongregasjoner steget sterkt. I følge pressebyrået Ultramar, er det for tiden 270 000 munk i verden, det er en økning på 14 % siden krigen sluttet.

En kan derfor ikke si at det er noen krise når det gjelder mannlige klosterkall, men da Kirken jo er utbredt over hele jorden og dens behov mangfoldige, eksisterer det et stort fordelingsproblem.

Av de 270 000 munk, er 113 000 prester. Ifølge en statistikk fra juni i år, er det 470 millioner katolikker i verden, av en folkemengde på 2 460 millioner. I 1953 var tallene henholdsvis 457,3 millioner og 2 368 millioner.

Det tas imidlertid forbehold med hensyn til jordens samlede befolkning, da statistikken gjøres etter et mekanisk kalkulasjonssystem.

Noen tall fra flyktningeleirene.

Av den siste rapport fra den katolske sammenslutning som arbeider for flyktningene, fremgår det at det fremdeles er hundretusener i flyktningeleirene. Ca. 100 store leire rommer mellom 500 og 11 000 personer, og et stort antall mindre leire kan ta fra 20 til 500. Det er gjort store anstrengelser for å gjøre livet lettere for disse flyktningene, men de økonomiske omstendighetene tillater ikke at leirene blir opphevet med det første, heller ikke gis det noen løsning på problemet med de gamle blant flyktningene.

Den katolske velferdsorganisasjon for flyktningene opprettholder 59 kirker og kapeller, 42 barnehaver, 43 ungdomshus, 30 systuer, 73 biblioteker og 211 kontorer hvor det gis alle slags konsultasjoner. Men organisasjonens virksomhet begrenses ikke bare til å gjelde flyktningene mens de befinner seg i leirene, den fortsetter også sitt arbeide etter at de er kommet ut derfra.

ALGERIE

Kvinnene ber om fred.

Den kvinnelige katolske aksjons liga i bispedømmet Alger har avlagt løfte om hvert år i ti år fremover å organisere en pilegrimsferd til «Vår Frue av Afrika» ved Alger, for fredens sak.

DE FORENTE STATER

Mange trappister.

Trappistordenen, som er den strengeste orden i Den katolske kirke, har siden 1944 fått en tilvekst på syv klostre i De forente stater. Det er for tiden 850 munk og 350 noviser i disse klostrene. 116 av munkene har studert og avlagt eksamener ved amerikanske universiteter før de bestemte seg for klosterlivet. Mange er tidligere berømte sportsstjerner, og en god del var offiserer.

Bostons erkebiskop ber om revisjon av innvandringslovene.

Mgr. Cushing, erkebiskop av Boston, har bedt om en revisjon av de kvotene som begrenser innvandringen til De for-

BØNNENS APOSTOLAT —

intensjonene for september og oktober:

September: At spørsmålet om kvinnenes rettigheter må bli løst i kristen ånd. — At den kristne oppdragelse må innta første plassen ved siviliseringen av de primitive folk.

Oktober: For biskoper og prester i «Taushetens kirke». — At misjonens fremgang, særlig i Afrika, ikke må hindres ved mangel på misjonærer og pengemidler.

ente stater. I hans erklæring heter det: «Italia har sendt oss en mengde av sine innbyggere, og de har i høyeste grad beriket livet i De forente stater. Det kan være heldig å spørre om vi gjør nok for å lette innvandringen hit fra andre land, da dette synes å være en Guds lov. . . . Jeg tror at et hyrdebrev fra Australias biskoper for to år siden, ikke er blitt nok påaktet hos oss. Der står at jorden er skapt av Gud for alle hans barn, og hvis ikke Australia ville ta imot alle dem det hadde plass for, gjorde det seg skyldig overfor Asias utsluttede menneskemengder, overfor de jord- og hjemløse blant menneskene.

Dette er i overensstemmelse med Evangeliet. Jeg var glad ved å konstatere at kort tid etterpå kom de ikke-katolske religiøse lederne i Australia med en lignende uttalelse.

Selv om jeg ikke blir hørt i vide kretser, mener jeg at det er riktig å spørre hvordan vi med en kristen samvittighet kan rettferdiggjøre oss for ham som er Herre over himmel og jord, når vi lar Amerika reserveres dem alene som vi anser for «bra mennesker»

Det er ikke lett for en nasjon eller et folk å si farvel til et så stort antall av sine barn som Italia har måttet gjøre, og kommer til å måtte fortsette med, såvidt en kan se. Hvis de gode ønskene og den åndelige hjelp utvandrerne får med seg fra sitt land, blir komplettert av en generøs mottagelse fra vår side, og en oppfordring til å forene seg med oss i bønner vil vi ha bygget en bro over havet som for alltid blir et tegn på enheten i Kristus.»

Tall fra den katolske presse.

Den katolske presse-årbok 1955/56 for De forente stater meddeler at det for tiden utkommer 570 katolske publikasjoner med tilsammen 21 084 222 abonnenter.

ENGLAND

Kjent forfatterinne er opptatt i Kirken.

Den berømte engelske forfatterinnen *Edith Sitwell*, ble opptatt i Kirken hos jesuittene i Farm Street, London, for noen uker siden. Edith Sitwell er en av de fremste representanter for den nye retning innen engelsk poesi etter første verdenskrig. Hun er også kjent for sin voldsomme polemikk med Alfred Noyes, som senere ble katolikk, og for sin biografi om Alexander Pope, Englands klassiske katolske poet.

FRANKRIKE

Erkebiskopen av Besancon innviet 25. juni i år en ny valfartskirke i nærheten av Belfort i Vogeserne. Kapellet er et verk av den berømte sveitsiske arkitekt, Le Corbusier, som er bosatt i Paris. Det går i fagkretser for å være det dristigste eksperiment som hittil er gjort på moderne kirkebyggs område. Kapellet er plasert på en høyde på kanten av Vogeserne, og ligner et skip. Tårnet minner om en finger som peker opp mot himmelen.

Det skal bygges for ubemidlede i Lourdes.

Biskopen av Lourdes, mgr. Théas, har fått den franske Caritas-foreningen til å skaffe ubemidlede pilegrimer i Lourdes et sted hvor de kan få husrom og pleie. Et område på 18 hektar er innkjøpt ikke langt fra grotten.

Religiøse filmer under arbeide.

For tiden blir en religiøs film innspilt i Paris: «De bundne hender», etter en roman av jesuittpateren Lhande. Den blir det katolske filmselskap Citex' første spillefilm, tidligere har det produsert en kortfilm om Pius X.

I disse dager blir filmen «Bokenes bok» ferdig til utsendelse. Det er en kulturfilm om Bibelen, og Burg-Film i Hamburg har fremstilt den under medvirkning av både katolske og protestantiske teologer.

Abbé Pierre — internasjonal arbeidsleder.

Med abbé Pierre som initiativtager og leder arbeider for tiden en hel del unge fra nesten alle land i Europa som frivillige på et område i utkanten av Lyon, hvor det skal bygges 50 boligblokker i all hast for å avhjelpe husnøden.

Utpå høsten kommer abbé Pierre til København i følge det danske blad «Arbejdet». Samme sted leser vi om hans nye plan som går ut på å skape en ny legmanns-orden i likhet med Charles de Foucaulds «små brødre», men hvor medlemmene skal påta seg et ansvar ute i verden. Barakkene, hvor utdannelsen av disse munkene skal foregå, er alt bygget et sted i Paris' forsteder, og i oktober i år tar de fatt der. Abbé Pierre holdt for kort tid siden et masse møte i Paris for å få medarbeidere til foretagedet.

Hvem tar så initiativet for å få abbé Pierre hit til Norge?

Ektepar forlater hverandre for å gå i kloster.

Den 15. oktober i år forlot markisen og markien av Vogue hverandre etter 35 års ekteskap, for å gå i hver sitt kloster. Markien, som er 63 år, blir benediktiner i klostret Pierrequi-Vire, mens markisen tar sløret hos «De små assompsjons-søstre» i Paris. Ekteparet har fem barn, hvorav den ene er munk i det klostret hans far nå går inn i.

FINNLAND

Religiøse radioutsendinger.

I løpet av året 1954 var 5% av radioutsendingene i Finland religiøse program. Det var 61 morgen- og aftengudstjenester og 252 morgenandakter. Feiringen av 800-årsjubileet for kristendommens innføring i Finland, var også gjenstand for en serie foredrag og historiske oversikter.

IRLAND

Fly får helgennavn!

Det irske flyselskap Aer Lingus' maskiner er nylig blitt velsignet, og hver maskin bærer en irsk helgens navn. Funksjonærene og alle de ansatte i flyselskapet kom i prosesjon for å delta i seremonien. Flyplassens prest foretok velsignelsen.

ITALIA

Bok om La Pira, Firenzes borgermester.

I en liten bok på 140 sider, skriver den kjente franske pater Daniélou følgende forord: «Med La Pira oppstår en vidunderlig forhåpning i vår betrente verden. . . . et menneske som den kristne generasjon søker, som ikke noyer seg med å forsvare de mest alminnelige rettigheter, som ikke vil være delaktig i en marxisme som odelegger de mest vesentlige verdier, men som vil en orden verdig en fullstendig hengivende kjærlighet.»

La Pira hadde fått denne advarsel av sin sosialistiske bestefar: «Pass deg for prestene.» I dag fremstår La Pira som en ny Frans av Assisi ved at han tar Evangeliet bokstavelig, og

takke meg til Tiedemann's

Det samme
har snadderøykere
sagt om
Tiedemanns tobakk
gjennom
generasjoner.

TIEDEMANN'S GUL:
mild med karakter

TIEDEMANN'S TOBAKK er dog den beste

støtter sine avgjørelser på solide teologiske kunnskaper. Han er fattig og elsker fattigdommen, men bekjemper elendigheten, arbeidsløsheten og bolig mangelen. Han er enkel og optimistisk. Når man undrer seg over noe, sier han: «Det er så enkelt, det er Inkarnasjonen!»

*

La Piras konkrete tale om sosiale forbedringer passer nok ikke for mange av hans landsmenn. Avisen «Il giornale della Mathina di Firenze» har trykket et åpent brev fra ham på lederplassen hvor han understreker nødvendigheten av å bedre forholdene for de arbeids- og husløse, og for de gamle som ikke kan spise seg mette. Firenze's borgermester, som også er professor i rettsvitenskap ved universitetet i Firenze, fremhever videre nødvendigheten av å erstatte den kapitalistiske økonomi hvor profitten er det sentrale, med en human økonomi som er lagt an til det felles beste i overensstemmelse med den kristne sosiallære.

Dette har forårsaket livlige reaksjoner i en del andre italienske aviser, Il Tempo, Il Giornale d'Italia og Il Messaggero. La Pira blir for eks. kalt «en liten politisk pave», og blir beskyldt for å mangle respekt for hellige ting ved å nevne Guds navn for ofte osv.

Til all denne avisfeide bemerker Vatikanets organ, l'Osservatore Romano, tørt: «La Piras teorier er jo ennå ikke blitt anvendt i Italia. Hvordan kan det da ha seg at alt ikke går så bra i landet?....»

PORTUGAL

Forholdsregler for å bedre den religiøse opplysning.

I et presteseminarium i nærheten av Lisboa har prester og studenter i en uke studert problemer i forbindelse med den angivelige religiøse uvidenhet i Portugal. Deltagerne i studie-uken besluttet å foreta en undersøkelse i menighetene for å få bragt på det rene hvor utbredt den religiøse uvitenhet er, og hvilke midler bør brukes for å rette på tilstanden. Det vil også bli foretatt en revisjon i opplæringen av religionslærere, det skal utgis et hefte med religiøs tekst til bruk for ungdommen, og i alle menighetene i landet vil det bli dannet foreninger som skal studere den kristne lære.

SOVJETSAMVELDET

Ikke fredelig sameksistens på det religiøse område.

Til tross for «avspenningen» og de anstrengelser som Sovjetsamveldet har gjort i den senere tid for å bedre forholdet til Vesten, skriver den sovjetrussiske avisen «Tadjikstan-Communist» at sameksistensen ikke bør utvides til å gjelde også religionen. I en artikkel nylig beklages den kjensgjerning at det ikke leses nok vitenskapelige og ateistiske bøker på mange skoler. En mangel ved et stort antall skoler, skriver avisen, er at det nesten ikke finnes kurser om den vitenskapelige ateisme. Dette er en alvorlig feil, da en stadig kan konstatere at religionsfølelsen er levende blant folk, endog

KRISTIANSAND S.		
<p>Malerarbeid og tapetsering samt taktrekking utføres</p> <p>E. RØYSLAND & H. HENRIKSEN</p> <p>Malerforretning Oddernes og Kristiansand S. Tlf. 5263</p>	<p><i>W. Nørgaard Jensen</i></p> <p>FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING</p>	
HALDEN		
<p>SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746</p>	<p>CLAUS LARSEN JR. Jernvarer & Sportsartikler Halden</p>	<p>OSCAR GRENAGER Farvehandel Tlf. 1276</p>
<p>Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1</p>	<p>CENTRAL PENSJON er stedet Tlf. 1395</p>	<p>FRIDTJOF NIELSEN Kjøtt- og pølsevareforretning Tlf. Forr. 1094 — Privat 1282 Etbl. 1890</p>
<p>Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tlf. 1155 — Privat 1159</p>	<p>ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630</p>	<p>H.A.H.'s VAREHUS har det store utvalg</p>
<p>E. Sem a/s Bøker — Papir — Trykksaker</p>		<p>P. Larsens BEGRAVELSESBYRÅ Vaterlandsgt. 3 HALDEN</p>
		<p>ARTHUR SKOGH Byggmester Nybygging og Reparasjoner Tlf. 3135</p>

hos ungdom og barn. Kommunistpartiets sentralkomité har utgitt instruksjoner som klart viser at kampen mot de religiøse fordommer må betraktes som den ideologiske kamp for et vitenskapelig syn på verden. Det er derfor en plikt for undervisningsdepartementet og alle som er engasjert i skolevesenet, å sørge for at kjennskapet til de vitenskapelige prinsipper utbres, ikke bare til skolebarna, men også til foreldrene.

Op avisen avslutter: I skolene må barna lære at religionen er en fiende av fremskrittet og vitenskapen. I mange skoler utover landet undervurderes den antireligiøse propaganda. Det er nødvendig at barna får en solid materialistisk og ateistisk oppdragelse.

TSJEKKOSLOVAKIET

Tsjekkisk blad på indeks.

Etter å ha satt flere katolske organer i Polen og Ungarn på indeks, har Vatikanet nå ført opp det tsjekkiske blad «Katolicki Noviny». L'Osservatore Romano skriver: «Måtte dette virke som en alvorlig advarsel for dem som er blitt frivillige redskaper for et skismatisk verk.»

Befolkningen ber for sin kardinal.

I følge ubekreftede meldinger er kardinal Mindszenty så alvorlig syk at han skal ha mottatt sykesalvingens sakrament. Ungarerne, og ikke minst flyktningene, ber for sin tapre kardinal.

VEST-TYSKLAND

Fader Vår på 155 språk.

Over 5500 besøkende har sett bibelutstillingen «Bøkenes Bok» i Gutenberg-museet i Mainz. Ved siden av gamle papyrusfragmenter og håndskrevne bibler på over 100 språk, danner «Biblia Latina Johannes Gutenberg»s fra året 1455 utstillingens midtpunkt. Utstillingen er arrangert til minne om den første trykte bibel for 500 år siden. Blant bøkene er det også en med Fader Vår-tekster på 155 språk fra året 1806.

Biskop-konferansen i Fulda avsluttet.

Med andakt i en overfylt Bonifatiusdomkirke ble biskopkonferansen i Fulda for dette år avsluttet den 25. august. Alle de tyske biskopene både fra Øst- og Vest-Tyskland tok del i den under forsete av kardinal Frings, erkebiskop av Köln.

<p>En gros Detalj</p> <p>Tlf. 1366 - 3260</p>	<p><i>Drammen</i></p>	<p>DRAMMENS MALERFORRETNING</p> <p>Tlf. 3916 — 3332</p> <p>Inneh. Asbjørn Gundersen</p>	
<p>Alt i blomster</p> <p>VICTOR LAGERQUIST</p> <p>Handelsgartneri</p> <p>Telefon 3095 - Drammen</p>	<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S</p> <p>Farvehandel - Kjemikalier</p> <p>Parfumeri - Spør oss</p> <p>Etabl. 1883 - Tlf. 2185</p> <p>Drammen</p>	<p>C. H. PEDERSENS EFTF.</p> <p>Bakeri - Konditori og Kaffe</p> <p>Haugesgt. 3. Tlf. 2863</p> <p>Drammen</p>	
<p>Artikler for syke- og barnepleien</p> <p>DRAMMEN</p> <p>BANDAGEFORRETNING</p> <p>Øvre Storgt. 7.</p>	<p>Tricotagehuset ^{A/S}</p> <p>Torvhallen</p> <p>Spesialforretning i:</p> <p>Tricotage — Ullgarn</p> <p>Telefon 2160</p>	<p>H. KOLDERUP</p> <p>N. Storgt. 12 - Bragernes</p> <p>Tlf. 1362 - Privat 3648</p> <p>Gå til fagmannen</p> <p>når det gjelder møbler</p>	
<p>Drammens Rørleggerforretning A/S</p> <p>Autorisert Rørlegger.</p> <p>Tollbugt. 5. Centralbord 5495</p>	<p>Gustav Thielemann</p> <p>Pølse- og hermetikkfabrikk</p> <p>DRAMMEN</p>		
<p><i>Forlang</i></p> <p>Strømper og Trikotasje</p> <p>P. Christensen A.s - Drammen</p>	<p>^{1/3} Tyri Fabrikker Drammen</p> <p>TYRILYS leveres i alle størrelser og typer</p>		
<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S</p> <p>Bakeri og Konditori</p> <p>Drammen</p>	<p><i>Alltid først med det siste...!</i></p> <p>Utstysrvarer- og manufaktur, Drammen</p>		

Østlandsk
ELEKTRISK 1/2 -

Lys - kraft - varme - kjøling
Radio

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**

Andresen & Müller

Fredrikstad-firmaer

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå
Bakgaten 10 - Tlf. 3062

Mek Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler.

KÅRE KRISTIANSEN
Olaves Hansen & Sønn Effif.
Fiskeforretning
Telefon 3190

C. HANSSENS
TRYKKERI OG BOKBINDERI
Fredrikstad

**FREDRIKSTAD BYGNINGS-
ARTIKKELFORRETNING**
Byggevarer - Jernvarer
Malervarer

Sko

BJARNE AARUM
Fredrikstad

Brødr. Syversen

BENSIN & OLJE CO.
Fredrikstad Tlf. 5920
Tønsberg » 12371

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 89 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

E. Thune-Larsens
ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo - Telf. 6985 61

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VAREMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N. VOLLGATE 3, OSLO

Joh. Weydahl 1/2

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO